РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2020/589 НА КОМИСИЯТА

от 23 април 2020 година

относно адекватността на компетентния орган на Република Южна Африка съгласно Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета

(нотифицирано под номер C(2020) 2026)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, за изменение на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 84/253/ЕИО на Съвета ([1]), и по-специално член 47, параграф 3, първа алинея от нея,

като има предвид, че:

(1) По силата на член 47, параграф 1 от Директива 2006/43/ЕО държавите членки могат да разрешат прехвърлянето на работни документи по одита или на други документи, държани от одобрените от тях регистрирани одитори или одиторски дружества, както и на доклади за проверки или разследвания във връзка със съответните одити, на компетентните органи на трета държава, само при условие че тези органи отговарят на изисквания, които са обявени за адекватни от Комисията, и че са налице работни споразумения на основата на реципрочност между тях и компетентните органи на съответните държави членки.

(2) Решенията относно адекватността, взимани по силата на член 47, параграф 3 от Директива 2006/43/ЕО, не разглеждат други специфични изисквания за прехвърлянето на работни документи по одита и други документи, държани от регистрираните одитори или одиторски дружества, както и на доклади за проверки или разследвания, като например наличието на посочените в член 47, параграф 1, буква г) от Директива 2006/43/ЕО работни споразумения на основата на реципрочност между компетентните органи или изискванията за посоченото в член 47, параграф 1, буква д) от същата директива прехвърляне на лични данни.

(3) Сътрудничеството по прехвърлянето на компетентните органи на трета държава на работни документи по одита или на други документи, държани от регистрираните одитори или одиторски дружества, както и на доклади за проверки или разследвания е въпрос, отразяващ значителния обществен интерес от извършването на независим публичен надзор. По тази причина в рамките на посочените в член 47, параграф 2 от Директива 2006/43/ЕО работни споразумения компетентните органи на държавите членки следва да се уверят, че компетентният орган на Южна Африка използва документите, които му се прехвърлят по силата на член 47, параграф 1 от същата директива, само за да упражнява своите функции по публичен надзор, външно гарантиране на качеството и разследвания на одитори и одиторски дружества.

(4) Когато се извършват проверки или разследвания, регистрираните одитори и одиторски дружества могат да предоставят достъп на компетентния орган на Южна Африка до своите работни документи по одита или до други документи или да му предават такива документи само при условията, определени в член 47 от Директива 2006/43/ЕО и в настоящото решение.

(5) Без да се засягат разпоредбите на член 47, параграф 4 от Директива 2006/43/ЕО, държавите членки следва да се уверят, че за целите на публичния надзор, на гарантирането на качеството, както и на разследванията на регистрираните одитори и одиторски дружества, контактите между одобрените от тях регистрирани одитори и одиторски дружества и компетентния орган на Южна Африка се осъществяват посредством техните компетентни органи.

(6) По силата на член 47, параграф 1, буква г) от Директива 2006/43/ЕО държавите членки могат да разрешат прехвърлянето на компетентния орган на Южна Африка на работни документи по одита или на други документи, държани от одобрените от тях регистрирани одитори или одиторски дружества, както и на доклади за проверки или разследвания, при условие че между съответните компетентни органи са сключени работни споразумения.

([1]) ОВ L 157, 9.6.2006 г., стр. 87.

(7) Държавите членки следва да се уверят, че тези работни споразумения между техните компетентни органи и компетентния орган на Южна Африка са сключени на принципа на реципрочност и при спазване на условията на член 47, параграфи 1 и 2 от Директива 2006/43/ЕО, сред които са защита на съдържащите се в такива документи професионална тайна и търговски интереси, в т.ч. на индустриалната и интелектуалната собственост, на одитираните дружества или на одитиралите ги регистрирани одитори и одиторски дружества,

(8) Когато прехвърлянето на компетентния орган на Южна Африка на работни документи по одита или на други документи, държани от регистрираните одитори или одиторски дружества, както и на доклади за проверки или разследвания включва прехвърлянето на лични данни, подобно прехвърляне е законосъобразно само ако са спазени и изискванията за международно предаване на данни, определени в Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([2]). Поради това с член 47, параграф 1, буква д) от Директива 2006/43/ЕО от държавите членки се изисква да предприемат необходимото, така че при прехвърлянето на лични данни между техните компетентни органи и компетентния орган на Южна Африка да се съблюдават приложимите принципи и правила за защита на данните, и по-специално разпоредбите на глава V от Регламент (ЕС) 2016/679. По силата на член 46 от Регламент (ЕС) 2016/679 държавите членки следва да предвидят подходящи гаранции за предаването на лични данни. Освен това държавите членки следва да предприемат необходимото с оглед на това компетентният орган на Южна Африка да не разкрива по-нататък без предварителното съгласие на техните компетентни органи съдържащите се в прехвърлените документи лични данни.

(9) Независимият регулаторен орган на одиторите (Independent Regulatory Board for Auditors — IRBA) е компетентният орган на Южна Африка, който отговаря за публичния надзор, външното гарантиране на качеството и разследванията на одитори и одиторски дружества. Той е въвел адекватни механизми за забрана и санкциониране на разкриването на поверителна информация на трети лица или органи от своите настоящи и бивши служители. Съгласно Закона за одиторската професия в Южна Африка от 2005 г. и Етичния кодекс на IRBA, IRBA може да прехвърля на компетентните органи на държавите членки документи, равностойни на посочените в член 47, параграф 1 от Директива 2006/43/ЕО.

(10) Документите, получени от IRBA при извършването на проверки, и докладите за проверки могат да бъдат споделяни единствено със съгласието на одитора или одиторското дружество, регистрирано от IRBA. Това изискване може да създаде затруднения при изпълнението на изискванията за регулаторно сътрудничество, предвидени в член 47 от Директива 2006/43/ЕО. Поради това регулаторното сътрудничество между IRBA и компетентните органи на държавите членки следва да бъде предмет на строго наблюдение и преглед от страна на Комисията, за да се прецени дали изискването за съгласие не представлява практическа пречка пред обмена на информация.

(11) IRBA е компетентният орган, който отговаря за сътрудничеството и сключването на двустранни споразумения с компетентните органи на държавите членки с оглед на прехвърлянето на работни документи по одита. Поверителността на работните документи по одита се гарантира от южноафриканското „обичайно право“ в областта на служебната тайна, в което за одитора е определено общо професионално задължение и задължение за съблюдаване на поверителността на материалите на клиента.

(12) Съгласно законовите и подзаконовите разпоредби на Южна Африка от IRBA може да се изиска да споделя информацията, *посочена в член 47, параграф 1* от Директива 2006/43/ЕО, със „съответен регулаторен орган“, но IRBA самостоятелно решава дали такова споделяне е в полза за обществото и в защита на *обществения интерес*. При подписването на двустранни работни споразумения с IRBA компетентните органи на държавите членки биха могли да поискат от IRBA да търси предварителното им съгласие, в случай че бъде принуден да предава на „съответен регулаторен орган“ непублична информация, получена в хода на сътрудничеството. Освен това те следва да обмислят въвеждането на изискване към IRBA да споделя такава информация само с определените в споразуменията субекти, като се посочи, че тези субекти следва да се отнасят към такава информация като поверителна. Освен това, както е посочено в съображение 3 и член 1, обработването на лични данни може да се извършва само за определената в настоящото решение цел и при съблюдаване на условията, посочени по-специално в съображение 8 от настоящото решение.

([2]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

(13) В изпълнение на член 1 от Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1010 на Комисията ([3]) няколко компетентни органа от трети държави или територии, включително IRBA, бяха обявени за адекватни по смисъла на член 47, параграф 1, буква в) от Директива 2006/43/ЕО за целите на прехвърлянето на работни документи по одита или на други документи, както и на доклади за проверки и разследвания. По силата на член 3 от Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1010, на 1 август 2019 г. посоченото решение за изпълнение престана да се прилага за IRBA.

(14) Въпреки че преди 31 юли 2019 г. IRBA не бе сключвал двустранно работно споразумение с компетентен орган на държава членка, някои държави членки проявиха интерес към сътрудничество с IRBA.

(15) Комитетът на европейските органи за надзор на одита (КЕОНО) оцени отново нормативната уредба в Южна Африка, опирайки се на Закона за одитната професия от 2005 г. — останал непроменен от влизането в сила на Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1010. Въз основа на техническата *оценка* на Комитета на европейските органи за надзор на одита (КЕОНО), посочена в член 30, параграф 7, буква в) от Регламент (ЕС) № 537/2014 на Европейския парламент и на Съвета ([4]), IRBA отговаря на изисквания, които следва да бъдат признати за адекватни за целите на член 47, параграф 1, буква в) от Директива 2006/43/ЕО.

(16) Настоящото решение не засяга споразуменията за сътрудничество, посочени в член 25, параграф 4 от Директива 2004/109/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([5]).

(17) Никое направено по силата на член 47, параграф 3, първа алинея от Директива 2006/43/ЕО заключение относно адекватността на изискванията, на които отговарят компетентните органи на трета държава, не предопределя евентуални решения относно равностойността на механизмите за публичен надзор, за гарантиране на качеството, за разследване и санкциониране на одиторите и одиторските дружества от тази трета държава, които Комисията може да приеме по силата на член 46, параграф 2 от същата директива.

(18) С настоящото решение се цели да се улесни ефективното сътрудничество между компетентните органи на държавите членки и IRBA. С него на тези органи ще се позволи да упражняват своите функции по публичен надзор, външно гарантиране на качеството и извършване на разследвания, като същевременно ще се защитават правата на засегнатите страни. Когато компетентен орган реши да сключи с IRBA работни споразумения на основата на реципрочност с оглед прехвърлянето на работни документи по одита или на други документи, държани от регистрираните одитори или одиторски дружества, както и на доклади за проверки или разследвания, съответната държава членка е задължена да уведоми Комисията за сключените с IRBA реципрочни работни споразумения, за да може Комисията да прецени дали сътрудничеството е в съответствие с член 47 от Директива 2006/43/ЕО.

(19) Крайната цел на сътрудничеството в областта на одитния надзор между компетентните органи на държавите членки и IRBA е да се постигне взаимно доверие в системите за надзор и да се засили сближаването по отношение на качеството на одита. Такова взаимно доверие и по-тясно сближаване ще се крепи на равностойността на системите за одитен надзор в Съюза и в Южна Африка. По този начин прехвърлянето на работни документи по одита или на други документи, държани от регистрираните одитори или одиторски дружества, както и на доклади за проверки или разследвания, следва в крайна сметка да се превърне в изключение.

(20) Предвид отсъствието на практически опит в сътрудничеството в областта на надзора с IRBA и оттам — невъзможността да се прецени в момента дали изискването одиторите или одиторските дружества да споделят получените при проверките документи и докладите за проверките само с предварителното съгласие на IRBA представлява практическа пречка пред обмена на информация, настоящото решение следва да се прилага за ограничен период.

([3]) Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1010 на Комисията от 21 юни 2016 г. относно адекватността на компетентните органи на някои трети държави и територии съгласно Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 165, 23.6.2016 г., стр. 17).

([4]) Регламент (ЕС) № 537/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно специфични изисквания по отношение на задължителния одит на предприятия от обществен интерес и за отмяна на Решение 2005/909/ЕО на Комисията (ОВ L 158, 27.5.2014 г., стр. 77).

([5]) Директива 2004/109/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2004 г. относно хармонизиране изискванията за прозрачност по отношение на информацията за издателите, чиито ценни книжа са допуснати до търгуване на регулиран пазар, и за изменение на Директива 2001/34/ЕО (ОВ L 390, 31.12.2004 г., стр. 38).

(21) Независимо от ограничението във времето Комисията ще следи редовно пазарните тенденции, промените в надзорната и нормативната уредба, както и ефективността на сътрудничеството в областта на надзора, като се опира на натрупания опит при сътрудничеството в областта на надзора, както и на информация от държавите членки. Комисията може по-конкретно да преразгледа настоящото решение по всяко време преди изтичането на срока му на действие, ако съответните промени налагат преоценка на установената с настоящото решение адекватност. Подобно преразглеждане би могло да доведе до отмяна на настоящото решение.

(22) Европейският надзорен орган по защита на данните даде становище на 3 декември 2019 г.

(23) Мерките, предвидени в настоящото решение, са в съответствие със становището на комитета, учреден по силата на член 48, параграф 1 от Директива 2006/43/ЕО,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Независимият регулаторен орган на одиторите (Independent Regulatory Board for Auditors) на Южна Африка отговаря на изисквания, които се считат за адекватни по смисъла на член 47, параграф 1, буква в) от Директива 2006/43/ЕО за целите на предвиденото в член 47, параграф 1 от Директива 2006/43/ЕО прехвърляне на работни документи по одита или на други документи, както и на доклади за проверки и разследвания.

Член 2

Държавите членки предприемат необходимото, така че когато работните документи по одита или другите документи, държани от регистрирани одитори или одиторски дружества, са държани изключително от одитор или одиторско дружество, регистрирано в държава членка, която е различна от държавата членка на регистрация на одитора на групата и чийто компетентен орган е получил искане от независимия регулаторен орган на одиторите (Independent Regulatory Board for Auditors) на Южна Африка, тези документи се прехвърлят на поискалия ги компетентен орган само ако компетентният орган на първата държава членка е дал своето изрично съгласие за прехвърлянето.

Член 3

Настоящото решение се прилага от 1 май 2020 г. до 30 април 2026 г.

Член 4

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 23 април 2020 година.

За Комисията
Valdis DOMBROVSKIS
Изпълнителен заместник-председател